

ZYSS

4 mei 2018, zeven uur 's avonds

‘Wees gegroet! Vandaag heeft Zyss Ava Aquarius ontmoet.’ Zyss zingt de woorden op de maat van één van zijn lievelingsliederen van Richard Wagner. Met zijn wandelstok tikt hij het ritme mee op het plaveisel. Het klinkt naar niks en hij houdt zijn mond maar weer. Zijn bochel zit hem in de weg en de leren riem van de accordeon snijdt in zijn schouder. Haast verliest hij zijn evenwicht en glijdt de opgerolde poster met de aankondiging van het concert van Ava Aquarius, bijna onder zijn arm vandaan. Voorzichtig om de foto niet te pletten, neemt Zyss de rol in zijn andere hand. Een butts in haar neus of een krak in haar oog zou hij niet kunnen verdragen.

De weilanden langs de Amsteldijk strekken zich gifgroen uit in het late middaglicht. Aan de overkant ligt een woonboot; de lichten worden aangeknipt en werpen een flakkerend schijnsel op het water. De schreeuw van een meerkoet in het riet langs de oever eechoot over het land. Verder is het stil.

Dodenherdenkingstil. Zyss roffelt met de wandelstok die hij schertsend ‘zijn derde been’ noemt, op de keien. De wandelstok was van opa Daan, in het zilveren handvat staat zijn naam gegraveerd: Daniel ‘t Woud. Sinds zijn hersenbloeding een paar jaar geleden, heeft opa hem niet meer nodig.

Zyss opent het tuinhek naar ‘Walhalla’, de bungalow waar hij met zijn grootvader woont. Zyss houdt niet van dit huis, maar hij kan nergens anders heen. Hij moet voor opa zorgen. Daniel ‘t Woud heeft deze schoenendoos in de jaren vijftig van de vorige eeuw laten bouwen met een grote glazen pui aan de achterkant. Met vouw wanden kan de kamer worden ingedeeld tot een paar knusse ruimtes, maar ze staan meestal open omdat ze niet goed werken.

‘Ik voel me net een vis in een aquarium, opa. Iedereen kan ons zien,’ zei hij als kind vaak.

‘Zyss, je moet het zo zien. Dankzij het glas zijn we ook binnen in contact met de elementen.’

Als jochie snapte hij dat niet van die elementen. Nu weet hij dat opa er de natuur mee bedoelde. De wind, de Hollandse luchten. De bevroren mist boven de rivier. Het gifgroen van de weilanden dat op mooie dagen naadloos overgaat in het blauw van de lucht. De regenboog die dankzij de hand van God - opa’s woorden - met één been in de tuin staat. Zijn andere been verdwijnt in de weilanden achter het huis, natuurlijk alleen als het regent en tegelijkertijd de zon schijnt. De regengordijnen die als coulissen tussen de bamboestruiken hangen, de vallende nacht of de glorende ochtend in opa’s tuin. De vogels die langs vliegen, of tegen de ruit aanvliegen ondanks de stickers op het glas. Op al die voorbeelden... en als hij even nadenkt zijn er nog veel meer, heeft opa Daan hem zijn hele leven gewezen. Opa is een dierenmens en een natuurmens, geen mensenmens.

Bij zijn voordeur laat hij de ingevouwen accordeon naar beneden glijden. De opgerolde poster valt net niet als hij het kettinkje met de sleutel om zijn nek tevoorschijn trekt. Hij bukt naar het slot, opent de voordeur, stapt de hal in en duwt de glas-in-lood tochtdeuren open. De poster legt hij op de keukentafel en hij snelt weer naar buiten om zijn accordeon op te halen. In de hal zet hij zijn instrument zolang op de kopie van de Rietveldstoel.

Door de deur kijkt hij de kamer in. In het glas van de schuifpui weerspiegelt de silhouet van een aardappelzak in een rolstoel. Opa Daan staart met een lege blik naar de wildernis in zijn eens professioneel aangelegde Japanse tuin.

Zyss gaat naar binnen en legt zijn hand op opa’s schouder. ‘Is mevrouw De Beer niet geweest?’ Hun hulp in de huishouding behoort iedere dag een paar uur langs te komen om opa te wassen, te scheren en eten te geven. Ze verschoont de bedden en

doet soms de afwas wanneer Zyss die te hoog heeft laten oplopen.

Vanmorgen liet hij opa hier voor haar achter. De plaid met Schotse ruit over zijn benen is weggeleden. Zyss stopt de deken opnieuw in. Niet dat opa verschil tussen warm en koud zal voelen, maar die kno-kende knieën zijn ook geen gezicht. Hij trekt de gordijnen dicht en zegt, zonder antwoord te verwachten: 'Ik zal De Beer bellen en haar vragen waarom ze niet is geweest. Wil je eten? Hier of in de keu-ken?'

De mist in opa Daans grijze ogen betekent dat het hem niet uitmaakt. 'Ik zal je voeren, oop.' Zyss laat de rolstoel staan en gaat naar de keuken. In de koelkast staat nog een hap van de Chinees van gisteren. Uit de groentela vist hij een pijpje Grolsch, het bakje Chinees zet hij in de magnetron. De poster van de zangeres rolt hij helemaal uit en hij strijkt haar wangen en haren voorzichtig ...